İstanbul Metro Projesi

Ülke:
Türkiye

Proje No:
48250

Sektör:
Belediye ve Çevresel Altyapı

Kamu/Özel:
Kamu Sektörü

Çevresel Kategori:
B

Hedeflenen Yönetim Kurulu Tarihi:
30 Kasım 2016

Durum:
Son incelemeyi bekliyor

Proje Tanımı

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasi (EBRD) İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ("İBB" veya "Belediye") 88 milyon Euro'luk kredi vermeyi düşünmektedir. Kredi, 13.4 kilometre uzunluğunda olacak Ataköy-İkitelli metro hattının, 12 yer altı istasyonu ve depo alanı ile birlikte inşa edilmesi ve hattın tüm elektromekanik işlerinin yapılması için kullanılacaktır.

Yeni metro hattının inşası, Belediye'nin artan talebi karşılamak amacıyla kentin raylı sistem ağında yaptığı genişletme çalışmasının bir parçasını oluşturmaktadır. Hat, İstanbul sakinlerine hizmetin daha sık aralıklarla ve verimli şekilde verilmesini sağlayacaktır ve özel araçların yerine hızlı, güvenilir, rahat ve çevre dostu bir alternatif olacaktır.

Kalkınma Etkisi

Projenin aşağıda belirtilen kalkınma etkilerini yaratması beklenmektedir.

Arazi Kıymetindeki Artışın Kullanılması: Arazi Kıymetindeki Artışın Kullanılması toplu ulaşım yatırımlarını finanse etmekte kullanılan yenilikçi ve giderek daha fazla kabul gören bir yöntemdir. Bu yöntemle, altyapı projelerinin çevredeki gayrimenkullerin kıymetine yaptığı olumlu katkıları değerlendirilir. Bu yöntem, sadece projelerin maliyetlerini karşılamaya yardımcı olmaz, aynı zamanda Özel Sektörü de ortak kalkınma projelerine katılmaya cezbedebilir. Arazi kıymetindeki artışın, özel sektörün de yer aldığı alternatif kullanım şekillerinin uygunluğunu değerlendirmek için Teknik İşbirliği fonlarından faydalanılacaktır.

Yasal Altyapının Geliştirilmesi: Bölgede başka alanlarda yapıldığı gibi, İBB ve Metro İstanbul Şirketi arasında yapılacak çok yıllık bir Kamu Hizmeti Sözleşmesi ("KHS"), toplam maliyetler ile kullanıcıların ödediği yol ücretleri arasındaki farkı kapatmaya yönelik kamu destek ödemelerinin karşılığında, hizmetlerin sunulması için kilometre başına temel bir "her şey dahil" maliyet tesis ederek iyi bir etki yaratmakta kullanılabilir. Projede gelecekteki temel maliyetler ve mevcut ve gelecekte beklenen gelir kaynakları, ücret kutusu ve diğer uygulamalar, tarife entegrasyonu dahil yol ücreti tahsil sistemleri değerlendirilecek ve bu değerlendirmeler performans temelli bir Kamu Hizmeti Sözleşmesinin hazırlanmasında ve imzalanmasında kullanılacaktır. Metro İstanbul Şirketi ve İBB'deki yetkili kişilere KHS yaklaşımını uygulamaları adına izleme ve yönetim gereksinimleri üzerine eğitim verilecektir.

Yeşil Ekonomiye Geçiş: İstanbul'daki metro geliştirme çalışmaları, yerel seviyede sıfır karbonlu ulaşım alanında yapılan önemli bir yatırımdır ve belediye sektörünün yeşil ekonomiye geçişi bakımından önemli bir adımı temsil etmektedir. Yapılan metro sistemi, toplu taşımaya günlük 400.000 yeni yolcunun eklenmesini, özel araç ve otobüs kullanan çok sayıda kişinin düşük karbonlu metroya geçmesini sağlayacaktır. Ayrıca, tüm metro hatlarındaki mevcut elektromekanik sistemlerde yapılan iyileştirmeler de işletme enerjisinde verimlilik sağlayarak tasarruf yapılmasına imkan verecektir.

Kurumsal Gelişme: Temiz toplu taşımın genişletilmesine odaklanan proje, Metro İstanbul Şirketinin enerji maliyetlerini azaltmasına ve işletme ve mali performansının iyileştirilmesine yardımcı olacaktır. Bu yatırım aynı zamanda Metro İstanbul Şirketi'nin üretkenliğini arttırma ve yönetimini iyileştirme fırsatı olacaktır. Teknik İşbirliği desteği, Yönetim Enformasyon Sisteminin güçlendirilmesini, bölgedeki benzer metro sistemlerine ilişkin sektör kıstaslarını kullanarak işçi üretkenlik oranlarının arttırılmasını ve eğitimin çoğaltılmasını amaçlayan bir Kurumsal Gelişim Programı başlatarak operasyonel, teknik ve mali yönetimini iyileştirmesine yardımcı olmakta kullanılacaktır.

Temel Operasyonlar Dışındaki Aktivitelerde Dış Kaynak Kullanımı: Proje hazırlamanın bir parçası olarak temizlik, bakım, güvenlik vs. gibi temel aktivitelerin arasında yer alamayan operasyonlar için dış kaynak kullanımı seçenekleri araştırılacaktır. Bu sayede daha ticari bir yaklaşım benimsenebilecek ve özel sektörün daha fazla rol alması sağlanacaktır.

Müşteri:

Türkiye'nin en büyük belediyesi olan İBB yaklaşık 15 milyon nüfusa hizmet vermektedir. Ataköy-İkitelli metro hattı belediyenin kamu taşımacılık şirketi Metro İstanbul Şirketi tarafından işletilecektir.

EBRD Finance

Banka, EIB ile birlikte finansmanı sağlanan 338.3 milyon Euro tutarındaki kredi paketinin bir parçası olarak İBB'ye 88 milyon Euro'ya kadar finansman sağlayacaktır.

Proje Maliyeti:

338.3 milyon Euro

Çevresel Etki:

Önerilen proje, EBRD'nin 2014 yılı Çevresel ve Sosyal Politikası uyarinca, B kategorisinde kabul edilmiştir, zira potansiyel etkilerin kolayca tespit edilebilir ve hafifletme tedbirleri ile halledilebilir olması beklenmektedir.

Projenin çevresel ve sosyal inceleme çalışması bağımsız danışmanlar tarafindan yürütülecek ve bu çalışma projenin çevresel ve sosyal analizini ve mevcut operasyonların ve IBB tesislerinin çevre, sağlık ve güvenlik denetimini kapsayacaktır. Çevresel ve sosyal inceleme çalışmasının sonuçlarına dayanarak, proje icin Çevresel ve Sosyal Aksiyon Planı, paydaş katılım planı ve teknik olmayan özet hazırlanacaktır.

Büyük ölçekli altyapı projesi olan bu proje hem Avrupa Birliği Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Direktifi hem de Türk ÇED Yönetmeliği'nin EK-II listesinde yer almaktadır. Proje, Yetkili Türk Makamı tarafından incelenmiş ve ulusal bir çevresel etki değerlendirmesinin gerekli olmadığına karar verilmiştir.

Proje icin edinilen ilk bilgiler, fiziksel yer değiştirmenin gerekli olmadığını ve Performans Gerekliliği 5 ile ilişkili önemli bir sorunun olmadığını öngörmektedir. Önerilen istasyonlardan bir tanesinin (Mehmet Akif İstasyonu) ilk başta bir ilköğretim okulunun bahçesinde inşa edilecek şekilde tasarlanmasına rağmen, Belediye bu istasyon icin potansiyel rahatsızlıkları ve okuldaki çocuklar için oluşabilecek sağlık ve güvenlik risklerini önlemek amacıyla alternatif bir konum geliştirdi.

Proje ile ilgili önemli olan diğer konular, yüklenici yönetimi, trafik yönetimi, inşaat atık yönetimi, sağlık ve güvenlik yönetimi, işgücü ve çalışma koşulları, paydaş katılımı ve şikâyet yönetimi gibi kolayca tespit edilebilen ve Çevresel ve Sosyal Aksiyon Planı'nda sağlam azaltma önlemleri ile ele alınabilecek konulardır.

Proje özet dokumanı inceleme çalışması sonuçlandığında güncellenecektir.

Teknik İşbirliği:

Proje için (toplam 200.000 Euro) teknik, finansal, çevresel ve sosyal inceleme çalışmaları yapılacaktır. Bu teknik işbirliği çalışması Altyapı Proje Hazırlama Çerçevesi ("IPPF") tarafından finanse edilecektir.

İmza sonrası aşamada iki adet teknik işbirliği görevi öngörülmektedir

(1)Politika Diyaloğu Desteği. Bu çalışmada, Türkiye'de Arsa Değerinin Tespitine ilişkin en iyi uygulama yaklaşımları tespit edilecek ve belediye ve bakanlık temsilcileri, İstanbul'da arazi geliştiricileri ve ilgili özel sektör paydaşları ile seminerler organize edilecek, düzenlenecek, hazırlanacak ve yönetilecektir. Bu çalışmanın tahmini bedeli 200.000 Euro'dur ve uluslararası bir donör tarafindan finanse edilmesi planlanmaktadır.

(2)Kurumsal Gelişim Destek Programı. İBB ve Metro İstanbul Şirketi'ne yeniden organizasyon, proje takibi, kentsel demiryolu yönetim teknikleri, ticari yatırım ve sermaye yatırımı planlaması, kapasite oluşturma ve performans bazlı Kamu Hizmet Sözleşmesinin hazırlanması ve imzalanması konularında yardım sağlanacaktır. Bu çalışmanın tahmini bedeli 250.000 Euro'dur ve AIKB Özel Hissedar Fonu (SSF) tarafindan finanse edilmesi planlanmaktadır.

Şirket İrtibat Bilgileri

Nuri Sezgin
nuri.sezgin@ibb.gov.tr
+902124494000
www.ibb.gov.tr
Mehmet Nezihi Ozmen Mahallesi Kasim Sok. Merter Istanbul

İş fırsatları

İş fırsatları ve satın almayla ilgili konular için, lütfen müşteri şirketle irtibat kurunuz.

Kamu sektörü projeleri için, EBRD Procurement'ı ziyaret ediniz. Tel: +44 20 7338 6794
Email: procurement@ebrd.com

Genel sorular

Satın almayla ilişkili olmayan EBRD proje soruları için:
Tel: +44 20 7338 7168
Email: projectenquiries@ebrd.com

Kamu Bilgilendirme Politikası (KBP)

KBP, EBRD'nin stratejileri, politikaları ve faaliyetleri hakkında daha iyi bir farkındalık ve anlayış sağlamak üzere paydaşlarına nasıl danıştığını ve hangi şartlarda bilgi verdiğini açıklamaktadır. KBP metnine aşağıdaki adresten ulaşılabilir:
Text of the PIP

Proje Şikayet Mekanizması (PŞM)

EBRD, Banka tarafından finanse edilen ve herhangi bir zarara neden olduğu veya olabileceği iddia edilen projelerle ilgili olarak bir veya daha fazla birey veya şirket tarafından yapılan şikayetlerin bağımsız olarak incelenmesi için bir olanak sağlamak üzere Proje Şikayet Mekanizmasını (PŞM) oluşturmuştur.

PCM Rules of Procedure

PŞM altında herhangi bir şikayet PŞM Usul kurallarında öngörülen sürelere uygun olarak teslim edilmesi gerekir. Eğer şikayetin uygunluğundan emin değilseniz yardım için (pcm@ebrd.com) PŞM sorumlusuyla temasa geçebilirsiniz.